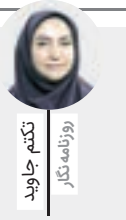

قهرمانان بی ادعای شهر

روزنامه‌نگار
تنگم جابریگزارش
روز

آتش نشان کارش سخت و نفس گیر است. تصور کنید ساعت ۲ با امداد غرق خوابید و باصدای آژیر باید رد کمتر از یک دقیقه به لباس‌های تقریباً بیست کیلویی سوار بر خودروهای سازمان، عازم محل حادثه شوید. شاید با خودتان بگویید این شدنی نیست، اما این واقعیتی است که هر ثانیه‌اش برای آن ماهم هم با ارزش است. حالا اگر واقعاً علاقه‌ای در آن نباشد، چند روز هم دوام نمی‌آورد و فوری عطای کار را به لقایش می‌بخشید. به یهانه روز آتش نشان، چند روایت کوتاه از فرمانده نجات و فرمانده حریق آتش نشانی مشهد را با هم می‌خوانیم.

برای نجات جان یک ثانیه هم حیاتی است

احمد ابراهیمی افتخاری
۴۴ ساله / فرمانده نجات

پیش از آنکه آتش نشان شوم، کار با طناب در ارتفاع را بلد بودم. ورزشکار بودم و کوهنورد. علاقه هم داشتم، اما هر چه بود، در موقعیتی قرار گرفتم که از طرف سازمان آتش نشانی دعوت به کار شدم. از دوازده سال پیش تا امروز لباس آتش نشانی را به تن دارم. عنوان شغلی‌ام فرمانده نجات است، اما در جریان مأموریت ممکن است گاه در گروه امداد باشم و گاه در گروه نجات. مأموریت‌های آتش نشانی چند بخش دارد. در هر حادثه گروهی تیم امداد می‌شوند و عده‌ای تیم نجات. بخشی هم در تیم حریق مأمور هستند. کارشان، هم تفکیک مشخص دارد. هم ندارد. نمی‌شود گفت کدام مهم‌تر است. پس از اینکه آژیر خطر زده شد و مأموران به محل اعلام شده اعزام شدند، مشخص می‌شود که چه تعداد نیروی امداد نیاز هست و چه تعداد نجات. نیروی امداد باید کار ایمن‌سازی مصدومان را برعهده بگیرد و سپس تیم نجات وارد عمل شود. مثل گیر کردن تعدادی از شهروندان در یک ساختمان. تیم امداد ابتدا سراغ ایمن‌سازی شرایط جسمی حادثه دیدگانی می‌رود که ممکن است دچار شکستگی و آسیب نخاعی شده باشند و سپس تیم نجات کارش را برای خارج کردن آنان از ساختمان آغاز می‌کند. برای وضعیت آتش سوزی هم تیم حریق وارد عمل می‌شود.

ایستگاه ما در بلوار وحدت در هر نوبت پانزده نیرو دارد که متناسب با نوع حادثه به محل اعزام می‌شوند. براساس نوع آسیب و وضعیت مصدومان، فرمانده تعیین می‌کند که چه تعداد در کدام گروه باشند. هر دو کار تخصصی است. اما کار نجات به مهارت‌های تخصصی همچون کار در ارتفاع و استفاده از طناب نیاز دارد. هر دو گروه در طول روز برای عملیات اعزام می‌شوند.

اولین مأموریت و درک عظمت آتش

سیدسعید موسوی
۳۳ ساله / فرمانده حریق

ساختمان هتل آتش گرفته بود. نیم ساعتی مشغول مهار آتش و مراقبت از سرایت آن به طبقات بالا بودیم. ذخیره اکسیژنم داشت تمام می‌شد. برگشتم ذخیره دیگری بردارم که ناگهان مردی یقه لباسم را گرفت و شروع کرد به فریاد کشیدن: «زود باش! داری چه کار می‌کنی؟ آتش همه جا را گرفت. چرا آمدمی پایین؟» هنوز داشت دادوبیداد می‌کرد که سعی کردم میان آن همه جملۀ آرامش کنم و بپرسم چه کسی از نزدیکانش در هتل است. آن قدر نگران بود که نه می‌دانست در کدام طبقه هستند و نه کدام اتاق. میان تلاش‌هایش برای نشانی دادن دیدیم پسری سرش را از پنجره یکی از اتاق‌های طبقه سوم بیرون آورده است و کمک می‌خواهد. او پسر همان آقای بود. خدا را شکر عاقبت کار به خیر شد و پسرش را به سلامت از آنجا بیرون آوردم. داشتیم وسایل را جمع می‌کردیم که دیدیم یک نفر مرا بغل کرد. وقتی دقت کردم، دیدم همان آقای است. چقدر اظهار شرمندگی و پشیمانی کرد از آن رفتارش و همه را به استرسی ربط داد که در آن موقعیت داشت، همان چیزی که همه مأموران آتش نشانی هم احساسش

می‌کنند، اما نباید بگذارند به توان و نیروی کمک رسانی شان آسیبی بزنند. کاش مردم هم هنگام آدرس دادن در حوادث این نکته را می‌دانستند.

پیش از حضور در سازمان، ورزش دوومیدانی را دنبال می‌کردم و اکنون هم به‌طور جدی آن را ادامه می‌دهم. عضو تیم ملی آتش نشانان هستم و همین چند روز پیش از مسابقات ترکیه برگشتیم. یک آتش نشان باید ورزشکار باشد، وگرنه توان سرعت عمل و مهارت در حوادث را نخواهد داشت. تفاوت من با یک آدم ورزشکار معمولی این است که باید بتوانم حین دویدن، ادوات چهارده کیلویی و ابزار تنفسی چهارونیم کیلویی را هم حمل کنم.

در همه سال‌های خدمتم همه جور حادثه‌ای را تجربه کرده‌ام و اکنون در ایستگاه شماره ۴ خدمت می‌کنم که یکی از پنج شش ایستگاه مادر آتش نشانی شهر است. یادم هست اولین مأموریتم در سازمان، اطفای حریق انبار چوب در چین عرب بود. حوالی ساعت ۴ یا ۵ عصر اعزام شدیم و حدود ساعت ۴ صبح برگشتیم ایستگاه. حریق بزرگی بود. اگر قرار بود انتخاب کنم، شاید ترجیح می‌دادم اولین مأموریتم حادثه‌ای کوچک‌تر باشد. اما آن تجربه سخت اول سبب شد هم عظمت حریق را درک کنم. هم سرعت عمل در حوادث را. از آن روز به بعد صداها بار به‌مأموریت اعزام شدم که هیچ‌وقت قابل پیش‌بینی نبودند، اما تنها کاری که کردم، این بود که ورزش را ادامه بدهم، نه فقط برای آمادگی جسمی که برای یک آتش نشان ضروری است، بلکه برای تخلیه روانی پس از حوادث و اتفاقاتی که در آن حاضر می‌شویم و تصویر آن لحظات تلخ هرگز از خاطر ما نمی‌رود.

رئیس امور ایمنی آتش نشانی حرم مطهر از دشواری‌های کارش می‌گوید

خدمت به زائران در ایستگاه ایشار

اشاره می‌کند: کارمان در این روزها حساسیتی دوچندان دارد.

در همه ورودی‌ها و داخل مجموعه حرم مستقر و آماده‌باش هستیم. حتی‌گاهی پیش می‌آید که بیش از سه روز در مجموعه حرم حضور مستمر داریم. برنامه زمان‌بندی داریم برای اینکه به‌صورت پیوسته از کل مجموعه حرم بازدید ایمنی داشته باشیم و اگر مسئله‌ای باشد، پیشگیرانه آن را رفع کنیم.

آن‌طور که رئیس امور ایمنی و آتش‌نشانی حرم مطهر رضوی می‌گوید، رفع نشستی سوخت خودروهای پارک شده در پارکینگ‌های حرم یکی از پرتکرارترین مأموریت‌هاست، عملیاتی که اگر به‌موقع انجام نشود، می‌تواند زمینه‌ساز آتش سوزی و واردشدن خسارت به خودروهای اطراف شود. امدادونجات سبک مانند محبوس شدن در خودروها یا دیگر فضا‌های بسته در کنار صید و آزادسازی حیواناتی مثل گربه یا پرندۀ‌هایی که در فضا‌های سر بسته گیر کرده‌اند، از دیگر مأموریت‌های آتش‌نشانی حرم است که خردمند به‌آن اشاره می‌کند.

● وضعیت متفاوت

وقتی حادثه‌ای اعلام می‌شود، آتش‌نشان‌ها باید طبق استانداردها در یک دقیقه یا حتی کمتر از آن اعزام شوند، اما رسیدن به‌محل حادثه در حرم مطهر چالش‌های خاص خودش را دارد که رئیس امور ایمنی و آتش‌نشانی حرم مطهر رضوی به‌گوشه‌هایی از آن اشاره می‌کند: حرم، وسعت زیادی دارد و بیشتر وقت‌ها با جمعیت زائران در صحن‌ها مواجهیم. عبور از میان این جمعیت با خودرو، سرعت امداد رسانی را به‌خودی خود کم می‌کند. ضمن اینکه با توجه به شرایط حرم و برای حفظ آرامش زائران، امکان آژیر کشیدن یا حرکت با سرعت زیاد را نداریم.

او به دیگر چالش‌های آتش‌نشانان حرم مطهر این موارد را هم اضافه می‌کند: همکاران ما باید آمادگی جسمانی‌شان را حفظ و دانش‌شان را به‌روز کنند تا به‌عنوان مثال بتوانند از پس مأموریت‌هایی مثل حادثه روی پشت‌پام‌ها یا گل‌دسته‌های

۲ از ۱۲۷۹۳

بازخوانی حوادث بزرگ امسال شهر که با تلاش ویژه آتش نشانان مهار شدند

حسنی محمد زاده

گزارش
روز

هر کدام از این حوادث ممکن بوده به یک فاجعه تبدیل شوند. اگر نبود تلاش چندساعته خادمان گمنام این شهر، مشهد در سالی که گذشت، نه یک بار، بلکه چند بار به سرخ‌طبرهای حوادث تبدیل می‌شد و ما اهالی رسانه باید لحظه به لحظه ابعاد خسارت‌های رو به افزایش را برایتان مخابره می‌کردیم. این‌طور نشد، چون کسانی شبانه‌روز در حال حفاظت از ایمنی شهر و جان مجاوران و زائران امام هشتم هستند که از همه زحماتشان، آژیرهای گاه و بیگاه خودروهای آتش‌نشانی در خیابان‌های شهر و عجله آن‌ها برای رسیدن به مأموریت‌ها را می‌بینیم و می‌شنویم. آنچه در ادامه می‌خوانید، بازخوانی دو حادثه مشهود ۱۲ هزار ۷۹۳ مورد حریق است که از ابتدای سال تا کنون اتفاق افتاده که حتی مرور وضعیت و خطرهای آن، ضربان قلب را تند می‌کند. بهانه این بازخوانی، روز آتش‌نشانی بود که دیروز آن را پشت سر گذاشتیم، اما خواستیم مصداق‌شدن آن با روز جمعه، مانع گفتن خدا قوت به کسانی شود که در آرامش شب‌ها و روزهای شهر امام مهربانی‌ها، سهمی ویژه دارند.

عکس: محسن باطنیده / ایشار

● انفجاری مهیب که رخ نداد

گذشت ثانیه‌ها و شعله‌هایی که باو لعل، کارخانه الکترواستیل و تجهیز آتش را می‌بلعید، از اتفاق‌هایی نگران‌کننده و درآستانه وقوع خبر می‌داد. فقط کافی بود آتش به مخزن ۳۰ هزار لیتری سوخت کارخانه برسد تا تلفات و خسارت‌های ناشی از انفجار، نام این واحد تولیدی واقع در کیلومتر ۴ بزرگراه آسیایی مشهد قوچان را تا مدت‌ها در ذهن مردم شهر نگه دارد.

این آتش سوزی که چند دقیقه پس از ساعت ۱۵ صبح ۱۵ فروردین امسال رخ داد، قدری در بدر مرحله گسترش حریق به مرکز فرماندهی آتش‌نشانی مشهد اعلام شده بود. باین حال، فراوانی تیرهای زنده اعزام‌شده برای مهار آن، امیدها به انجام یک کار گروهی حساب‌شده را دوچندان می‌کرد. حدود پنج ساعت تلاش نفس‌گیر ۱۵۰ آتش‌نشان مشهدی که در قالب شصت خودرو اطفای حریق سبک و سنگین و بیل مکانیکی به محل اعزام شده بودند، نتیجه خودش را گذاشت و از سرایت حریق به انبارها و کارخانه‌های مجاور جلوگیری کرد. دستگاه‌هایی که برای کمک به آتش‌نشان‌ها پای کار آمده بودند، یکی دو تا نبودند و همه، هر چه در توان داشتند برای پایان دادن به این حادثه استفاده می‌کردند. تانک‌های آب رسانی شهرداری که تعدادشان به سی تا نکر می‌رسید، یک نمونه‌اش بود. بماند که در آن لحظه‌های پراضطراب، حجم دود برخاسته به آسمان، بساط گرفتن عکس و فیلم و سلفی را داغ کرده بود و پلیس و ناظران به مداخله و متفرق کردن جمعیتی کرد که انگار بنا نداشتند با خلوت‌کردن محدوده حادثه، برای کمک به آتش‌نشان‌هایی که با

دیگری دارد و سایه رحمت امام رضا^(ع) بر زندگی تک‌تک ما کاملاً مشهود است. واقعیت این است که خود حضرت است که با وجود خطرات زیاد این شغل، ما را در پناهش حفظ می‌کند.

● طلبیده شده‌ایم

او صحبت‌هایش را به ماجرای خدمتش در حرم و قبول این مسئولیت گره می‌زند و می‌گوید: قبل از اینجا، در بخش خصوصی و در حوزه بهداشت، ایمنی و محیط زیست (HSE) مشغول به کار بودم و با مجموعه آستان قدس هم همکاری می‌کردم. یک روز یکی از دوستان تماس گرفت و گفت شما برای تصدی این مسئولیت در حرم در نظر گرفته شده‌اید. چندین سال از آن روز و آن انتخاب می‌گذرد و من همچنان خوش‌حالم. حس می‌کنم که برای این خدمت طلبیده شده‌ام. او از تدابیری برایمان تعریف می‌کند که برای پیشگیری از حوادث و کاهش بروز خطرات در این آستان در نظر گرفته می‌شود. باین حال، بااطمینان می‌گوید: با همه ارزیابی‌ها و پیش‌بینی‌هایی که در مجموعه حرم انجام می‌شود، گاهی از دحام جمعیت در حرم به قدری زیاد می‌شود که احتمال پیشامد حادثه را ناخودآگاه افزایش می‌دهد. اما حتماً با نگاه ویژه و عنایت حضرت رضا^(ع) در کنار تدابیر اندیشیده شده است که اتفاق ناخوشایندی رخ نمی‌دهد. من و همکارانم از زمانی که در مجموعه آتش‌نشانی حرم مشغول به کار شده‌ایم، به این باور رسیده‌ایم که در مکانی خاص مشغول به خدمت هستیم و با همه گرفتاری‌هایی که با آن رودررو هستیم، با عشق و علاقه در محیط کارمان حاضر می‌شویم و خدمت می‌کنیم.

تکاهی به خدمات
شش ماهه سازمان
آتش‌نشانی و خدمات
ایمنی شهرداری مشهد

۱۲۷۹۳

عملیات اطفای حریق

در شش ماه اول سال
در مجموع حدود
۱۲ هزار و ۷۹۳ عملیات
اطفای حریق،
امدادونجات و خدمات
ایمنی انجام شده است

۴۴۸۰

مهار آتش سوزی

در شش ماه اول سال،
آتش‌نشانان مشهدی
۴ هزار و ۴۸۰ آتش سوزی
را مهار کرده‌اند

۴۷۰۱

عملیات امدادونجات

در شش ماه اول سال،
آتش‌نشانان مشهدی
۴ هزار و ۷۰۱ عملیات
امداد و نجات انجام
داده‌اند

۳۲۳۹۲۲

تماس با سامانه ۱۲۵

در شش ماه اول سال
۳۲۳ هزار و ۹۲۲ تماس
با سامانه
۱۲۵ آتش‌نشانی مشهد
برقرار شده است

۸۴۱۸۵

تماس مزاحمی

در شش ماه اول سال
۸۴ هزار و ۱۸۵ تماس
گرفته شده
با آتش‌نشانی، تماس
مزاحمی بوده است۴ دقیقه
و ۳۴ ثانیهمیانگین زمان رسیدن
به محل حادثهمیانگین زمان رسیدن
نیروهای آتش‌نشانی
به محل حادثه،
۴ دقیقه و ۳۴ ثانیه ثبت
شده استشنبه
۸ مهر
۱۳۲۲
۱۳۲۲

۱۳

شهر